

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

16 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Petru Moraru și Ghenadie Nicolaev,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2015, declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Gavrilă, în cauza penală în privința lui

Guțu Boris Vasile, născut la 09 februarie 1960, originar r-nul Florești și domiciliat mun. Chișinău, str. Ginta Latină 17, ap. 37.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 11.03. - 11.08.2015;

Instanța de apel: 04.09. - 29.10.2015;

Instanța de recurs: 23.12.2015 - 16.03.2016.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 11 august 2015, Guțu Boris a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, iar în temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate a fost suspendată condiționat pe perioada probațiunii de 2 ani.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Corneliu Ciurea, a fost admisă parțial, fiind încasat de la inculpatul Boris Guțu în beneficiul părții vătămate suma de 1128, 86 lei, cu titlu de prejudiciu material și suma de 5000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, iar în total suma de 6128, 86 lei.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt, că la 11 noiembrie 2014, aproximativ la ora 07⁵⁰, Boris Guțu conducînd automobilul model „Fiat Ducato”, n/î C QL 714, în mun. Chișinău, se deplasa pe drum fără denumire din direcția blocului locativ nr. 13, amplasat pe adresa str. M. Spătaru, mun. Chișinău, spre str. M. Spătaru, mun. Chișinău. În timpul deplasării, în regiunea clădirii nr. 11/1 amplasată pe adresa str. M. Spătaru, mun. Chișinău, conducătorul auto, ieșind de pe drum adiacent, nu a manifestat prudență sporită la trafic, nu a ținut seama de împrejurări, nu a apreciat corect situația reală de drum în care se afla autoturismul în momentul respectiv, nu a ținut permanent cont de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere de care trebuia să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei, benzii de circulație și a modalităților de conducere a vehiculului prin ce a încălcat cerințele pct. pct. 10 alin. (1) lit. b), 39 lit. a), b), 45 lit. a), b), c), d) ale Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin

Hotărîrea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, și efectuînd manevra de întoarcere, s-a tamponat cu automobilul model „VW Jetta”, n/î C HT 608, condus de Corneliu Ciurea, care se deplasa regulamentar pe drum cu prioritate, iar în rezultatul impactului lui C. Ciurea, potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 244/D din 06 februarie 2015, i-au fost cauzate vătămări corporale medii.

3. Procurorul, a contestat sentința cu apel, solicitînd casarea acesteia în latura stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri prin care Boris Guțu, să fie condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani, iar în baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate să-i fie suspendată condiționat pe perioada probațiunii de 2 ani.

În susținerea cerințelor, apelantul a invocat, că prima instanță la individualizarea pedepsei urma să țină cont de faptul, că inculpatul B. Guțu încălcînd prevederile pct. pct. 39, 45 ale Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, a săvîrșit accidentul rutier soldat cu cauzarea vătămarilor corporale medii, mai mult, atît în cadrul urmării penale cît și în cadrul cercetării judecătorești, inculpatul nu a recunoscut vina și nu a recuperat prejudiciul cauzat, ori, inculpatul nu a conștientizat acțiunile sale infracționale și nu și-a făcut concluziile necesare, iar prin aplicarea unei pedepse fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, nu va fi atins scopul pedepsei penale.

Printre altele, acuzarea în apel a mai specificat, că prima instanță contrar prevederilor art. 16 alin. (3) Cod penal, în sentință a indicat că infracțiunea săvîrșită de B. Guțu face parte din categoria infracțiunilor ușoare, în timp ce potrivit dispoziției normei vizate infracțiunea din speță se clasifică ca infracțiune mai puțin gravă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2015, a fost respins ca nefondat apelul procurorului, cu menținerea sentinței fără modificări.

La adoptarea soluției date, instanța de apel a statuat, că prima instanță la compartimentul individualizării pedepsei a ținut cont de prevederile art. art. 61, 75 Cod penal, și chiar dacă în sentință în mod eronat a fost indicat că infracțiunea săvîrșită de inculpatul B. Guțu este atribuită categoriei infracțiunilor ușoare, totuși instanța de apel a constatat că la stabilirea pedepsei prima instanță a dat o apreciere multiaspectuală probelor administrate precum și circumstanțelor atenuante stabilite la judecarea cauzei în fond, și anume faptul că inculpatul nu are antecedente penale, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, circumstanțe agravante nu au fost stabilite.

Astfel, instanța de apel avînd în vedere circumstanțele cauzei, precum și faptul că infracțiunea a fost săvîrșită din imprudență, în condițiile dificile de circulație, consideră că prima instanță corect a aplicat pedeapsa inculpatului fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Totodată, instanța de apel a statuat, că prima instanță corect a ajuns la concluzia că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă fără izolarea acestuia de societate, dispunînd în temeiul art. 90 alin. (1), (2) Cod penal suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpatului pe perioada probațiunii de 2 ani.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală,

a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitînd casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată, deoarece instanțele de fond greșit au ajuns la concluzia aplicării în privința inculpatului B. Guțu a pedepsei închisorii, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

În motivarea recursului procurorul a invocat, că instanța de apel a ajuns la concluzia aplicării unei pedepse fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, față de inculpatul B. Guțu, greșit motivînd în descriptivul deciziei, că infracțiunea este din categoria celor ușoare, deoarece conform prevederilor art. 16 alin. (3) Cod penal, infracțiunea comisă de B. Guțu se clasifică ca infracțiune mai puțin gravă.

Acuzarea consideră, că instanța de apel nu a luat în considerație faptul, că inculpatul Boris Guțu la 11 noiembrie 2014, fiind la volanul automobilului model „Fiat Ducato”, n/î C QL 714, a săvîrșit accidentul rutier soldat cu cauzarea vătămarilor corporale, în urma ignorării prevederilor Regulamentului Circulației Rutiere, deoarece fiind la volanul automobilului, în diferite condiții de circulație, era obligat să se conformeze cerințelor pct. 45 al Regulamentului Circulației Rutiere și anume, să conducă automobilul ținînd permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, situația rutieră și înainte de ieșirea de pe drumul adiacent era obligat să prevadă situația periculoasă care putea apărea în astfel de circumstanțe, mai mult, pct. 39 al Regulamentului Circulației Rutiere, îl obliga pe conducătorul auto B. Guțu să cedeze trecerea vehiculului model „VW Jetta” care circula pe banda a doua a str. M. Spătaru.

Totodată, acuzarea a specificat, că atît în cadrul urmăririi penale cît și în cadrul cercetării judecătorești inculpatul nu a recunoscut vinovăția și nu a recuperat prejudiciul cauzat, prin urmare acesta nu a conștientizat acțiunile sale infracționale și nu și-a făcut concluziile necesare.

La fel, acuzarea consideră că pornind de la relevanțele art. 61 Cod penal, prin sentința menținută de instanța de apel, nu va putea fi atins scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate, iar în privința inculpatului B. Guțu, urmează să fie aplicată o pedeapsă mai aspră, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, deoarece mijlocul de transport este un izvor de pericol social sporit pentru participanții la trafic.

În astfel de circumstanțe, acuzarea este de opinia că instanțele de fond nu au aplicat inculpatului B. Guțu o pedeapsă echitabilă, conform cerințelor art. 75 Cod penal.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, luînd în considerație și argumentele expuse în referință, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să decidă asupra inadmisibilității recursului în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Recurentul a invocat în recursul ordinar ca temei pentru recurs pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, din care rezultă că o hotărîre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanțele de fond în cazul cînd *s-au aplicat pedepse individualizate contrar*

prevederilor legale.

Raportînd norma de drept citată la circumstanțele cauzei, Colegiul constată că acest temei nu-și găsește confirmare în speța dedusă judecătii.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținînd cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvîrșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Conform art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, și respectiv la rîndul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni atît din partea ultimului, cît și a altor persoane.

Totodată, potrivit art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Instanța trebuie să aleagă și să aplice acel tip și acea mărime a pedepsei care vor fi cele mai eficiente pentru atingerea scopului legii penale.

Aceste prevederi legale pe deplin au fost respectate de instanțele de fond la stabilirea categoriei și termenului pedepsei în privința inculpatului B. Guțu.

În acest context, Colegiul penal reține că, instanța de apel corect a reținut soluția primei instanțe, ținînd cont de prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal, și anume de faptul că inculpatul anterior nu a fost judecat, infracțiunea a fost săvîrșită din imprudență, în condiții dificile de circulație, este căsătorit, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru.

Tot aici, Colegiul penal enunță, că instanța de apel corect a remarcat, că deși în sentința contestată în mod eronat a fost indicat că infracțiunea comisă de inculpat este atribuită categoriei infracțiunilor ușoare, totuși se constată, că la individualizarea pedepsei instanța a dat o apreciere multispectuală probelor administrate precum și circumstanțelor atenuante stabilite la judecarea cauzei în fond.

În continuare, Colegiul penal relevă, că recursul procurorului este bazat în special pe dezacordul cu pedeapsa complementară, care în viziunea acuzării urma

să fie aplicată inculpatului în vederea prevenirii comiterii unei recidive din partea acestuia, și la acest segment Colegiul penal, enunță următoarele considerente.

Inculpatul B. Guțu a fost condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, iar pedeapsa pentru infracțiunea dată fiind amendă în mărime de pînă la 300 unități convenționale sau munca neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau închisoare de pînă la 3 ani **cu (sau fără)** privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de pînă la 2 ani.

Totodată, analizînd textul deciziei contestate, Colegiul penal observă, că instanța de apel careva circumstanțe agravante în speța dată nu a stabilit și a reținut corect că infracțiunea a fost săvîrșită din imprudență, în condiții dificile de circulație.

Așadar, relevante în cazul dat, sunt explicațiile de la pct. 10 al Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 8 din 11 noiembrie 2013 „Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei” din care rezultă, că *potrivit prevederilor art. 78 alin. (2) Cod penal, în cazul în care instanța de judecată constată circumstanțe atenuante la săvîrșirea infracțiunii, pedeapsa complementară care nu este obligatorie („cu sau fără”) prevăzută de lege pentru infracțiunea săvîrșită poate fi înlăturată.*

Deci, pornind de la prevederile art. art. 27, 414 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.

Instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura pedepsei în alt sens decît cel pe care îl propune procurorul este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice temei legal.

Avînd în vedere atît principiul prevăzut în art. 4 Cod penal – umanismul legii penale, cît și al art. 61 alin. (2) Cod penal – pedeapsa penală are drept scop corectarea inculpatului, iar executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate, Colegiul penal ajunge la concluzia că instanțele de fond i-au stabilit inculpatului B. Guțu, pentru fapta comisă, o pedeapsă echitabilă.

Pe lîngă aceasta, conform art. 66 alin. (2) pct. 2) și 8) Cod de procedură penală, inculpatul are dreptul de a tăcea și a nu mărturisi împotriva sa, să facă declarații sau să refuze de a le face, atrăgîndu-i-se atenția că dacă refuză să dea declarații nu va suferi nicio consecință defavorabilă, iar dacă va da declarații acestea vor putea fi folosite ca mijloace de probă împotriva sa.

Potrivit art. art. 103 alin. (3), 104 alin. (2) Cod de procedură penală, inculpatul nu poate fi forțat să mărturisească împotriva sa sau să-și recunoască vinovăția și nu poate fi tras la răspundere pentru refuzul de a face astfel de declarații.

Deci, argumentul recurentului că, la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel urma să ia în considerare faptul că inculpatul nu și-a recunoscut vina este neîntemeiat (*pct. 5 din decizie*).

Ori, această circumstanță constituie un drept legal al inculpaților și nu face parte din categoria celor agravante, prevăzute în art. 77 Cod penal.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că decizia atacată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția de menținere a sentinței de condamnare, că s-a aplicat inculpatului pedeapsă individualizată conform prevederilor legale.

În atare circumstanțe, raportînd situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, rezultă că lipsesc temeiuri de drept de casare a hotărîrii adoptate în cauza penală în privința inculpatului Boris Guțu și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de procuror, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În corespundere cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Gavriliță, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2015, în cauza penală privindu-l pe **Guțu Boris Vasile**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 15 aprilie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev